Децентралізація | Практичний інструмент для ОМС

Як покращити економіку громади через локальну ідентичність

Чому це працює

Локальна ідентичність – це інструмент, який дозволяє уникнути втрат бюджету через неузгоджені рішення.

Це відповідь на три базові питання:

1. хто ми як громада
2. що нас об'єднує
3. навколо чого ми будуємо розвиток

Ключові маркери ідентичності:

- історична пам'ять
- культура повсякденності
- простір і спосіб життя
- спільні активності (освіта, спорт, культура)

Коли ці елементи зрозумілі і узгоджені, громада починає діяти як єдина система.

1. Ідентичність → 2. Ефективні рішення → 3. Економічне зростання

Чому це важливо в умовах децентралізації

Децентралізація дала громадам ресурси і право самостійно управляти бюджетом. Але на практиці громади часто не отримують очікуваного економічного ефекту.

Причина: рішення приймаються без єдиного вектора розвитку.

Локальна ідентичність потрібна як інструмент узгодження управлінських, економічних і соціальних рішень.

Вона формує основу для:

1. фокусування бюджету
2. координації рішень
3. узгодження розвитку громади

Результат: громада отримує більше економічного ефекту від наявних ресурсів і рішень.

Проблема, яка впливає на економіку: громади втрачають частину економічного потенціалу через відсутність спільного бачення і "поля сенсів", навколо якого будується розвиток.

Це проявляється у:

- розпорошенні бюджету між непов'язаними ініціативами
- низькій ефективності стратегій розвитку
- конфліктах між різними групами мешканців
- слабкій підтримці локальних проєктів
- відтоку молоді та трудового ресурсу

Як це змінити

Щоб правильно розставити пріоритети та підвищити ефективність бюджету, варто впровадити на рівні громади **4 практичні кроки:**

Аналітичне картування
- визначення ключових маркерів громади
- структурування сільських сторін і особливостей

Аналіз даних (desk research)
- історичні, економічні, демографічні дані
- публічні матеріали та аналітика

Робота з громадою
- спостереження
- зустрічі з мешканцями
- виявлення реальних практик і взаємодій

Системне бачення
- поєднання економіки, соціальної структури та простору громади в єдину модель розвитку

Що отримує громада

У результаті громада отримує не абстрактну аналітику, а конкретні інструменти розвитку:

- чітке позиціонування громади → зрозуміло, на чому будувати економіку
- фокус бюджету на пріоритетах → менше витрат на несинхронізовані ініціативи
- підтримку локального бізнесу і продуктів → зростання економічної активності
- нові точки економічного росту → події, простори, локальні ринки
- утримання і залучення людського капіталу → стабільна податкова база

Практичні кейси

Дрогобицька громада: зростання економіки через утримання молоді

У громаді спостерігається довгострокове скорочення частки молоді та дітей, що підтверджується демографічними даними і динамікою останніх років. Спілкування з мешканцями показало, що значна частина молоді обирає навчання і роботу поза межами громади. Це призводить до поступового зменшення локального ринку праці та обмежує економічний потенціал громади. Освіта, молодь і економіка громади функціонують як окремі системи без спільної логіки розвитку.

Рішення:

- інтеграція освітньої системи у потреби локальної економіки
- запровадження дуальних форматів (навчання + практика на місцевих підприємствах)
- створення можливостей першої зайнятості для молоді в межах громади
- розвиток партнерств між освітою, бізнесом і місцевою владою

Очікуваний ефект:

- зменшення відтоку молоді
- формування локального ринку праці
- підвищення зайнятості
- посилення податкової бази громади

Гірська громада: зростання економіки через простори взаємодії

Дослідження ідентичності показало потенціал розвитку через вже існуючі соціальні практики.

Рішення:

- трансформація локального ринку у багатофункціональний простір
- підтримка локальних виробників і брендів
- запуск регулярних подій (ярмарки, публічні заходи)
- залучення бізнесу до розвитку громади через меценатство

Очікуваний ефект:

- зростання економічної активності
- посилення взаємодії між групами мешканців
- формування локального ринку як економічного та соціального центру

Дослідження проведені експертами ГО "Технології прогресу" у межах проєкту "Мапа смислів і активів громади".

Висновок

Ефективність громади визначається не кількістю ресурсів, а **узгодженістю рішень** щодо їх використання.

Локальна ідентичність є практичним інструментом, який дозволяє сформувати цю узгодженість і перевести розрізнені управлінські, економічні та соціальні рішення в єдину логіку розвитку громади.

Це дозволяє отримувати більше результату з тих самих ресурсів через підвищення якості управлінських рішень.

Це один з небагатьох інструментів, який підсилює економіку громади без додаткового фінансування.

Детальніше

Детальні результати та приклади впровадження:

- Дослідження локальної ідентичності Гірської сільської територіальної громади
- Дослідження локальної ідентичності Дрогобицької міської територіальної громади
- Аналітичний звіт за результатами досліджень

Матеріал створений ГО "Технології прогресу" за підтримки Фонду "Асколд і Дір",
що адмініструється ICAP Єднання в межах проєкту "Сильне громадянське суспільство України – рушій реформ і демократії" за фінансування Норвегії та Швеції. Зміст матеріалу є відповідальністю ГО "Технології прогресу" та не є відображенням поглядів урядів Норвегії, Швеції або ICAP Єднання.